

Oslo, 16. mai 2012

Stortingets energi- og miljøkomite
Stortinget
0026 Oslo

Merknader til revisjon av lov om laksefisk og innlandsfisk – Prop. 86 L (2011-2012)

Norske Lakseelver og Norges Bondelag viser til at Regjeringen 30.03.2012 oversendte Prop. 86 L (2011-2012), Endringer i lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk til Stortinget. I følge Stortingets nettside har Energi- og Miljøkomiteen frist til 24. mai med å avgi innstilling til lovrevisjonen.

Våre organisasjoner er positive til at lov om laksefisk og innlandsfisk revideres. Det er mye som har endret seg både i den offentlige forvaltningen og i rettighetshavernes forvaltning siden loven ble vedtatt 15. mai 1992. Vi vil spesielt fremheve forslaget til ny § 25 som viktig. Vi mener det er nødvendig å innføre krav om pliktig organisering for at fiskerettshaverne skal kunne ta et aktivt forvalteransvar for fiskeressursene i lakseførende vassdrag.

Våre organisasjoner har synspunkter på forslaget til endring av § 26 – Vassdrag hvor det bevilges offentlige midler til tiltak. Her åpnes det opp for at staten kan settes vilkår om at fisket, for en nærmere bestemt tidsperiode, skal forvaltes til fordel for allmennheten når det bevilges vesentlige økonomiske midler til tiltak. Under Departementets vurdering pekes det på kalking og gyrobekjempelse som tiltak hvor det er aktuelt å stille vilkår om allmennhetens adgang til fiske.

Norske Lakseelver og Norges Bondelag mener det prinsipielt er feil å sette grunneierrettighetene til side og stille krav om allmennhetens adgang til fiske ved vesentlig bruk av offentlige midler, jfr. vår utdyping nedenfor. Ut fra vår erfaring og kjennskap til mangfoldet av laksefiske i Norge, er allmennheten et uegnet begrep når man skal legge til rette for at flere kan ta del i laksefiske. Vi er svært opptatt av at flest mulig skal få tilgang til et laksefiske av god kvalitet. Suksesskriterier for å sikre flere lettere tilgang til fiske er å

utvikle bredden i fisketilbudet. Økt tilrettelegging, bedre organisering og nettsalg av fiskeopplevelser vil også stå sentralt for å sikre at flere kan ta del i laksefiske.

Gyro:

Lakseparasitten gyro ble innført med lakseunger fra Sverige til Akvaforsk sin forskningsstasjon på Sunndalsøra i 1973. Herfra ble parasitten spredt til en rekke vassdrag på Vestlandet og nordover ved salg av lakseunger til blant annet statlig eide kraftselskaper. Etter en periode med store vassdragsutbygginger på 1960-tallet var det underskudd på lakseunger som regulantene var pålagt å sette ut som kompensasjon for skadene de hadde påført lakseproduksjonen i vassdragene. Dette ble en kjærkommen ekstraintekt for forskningsstasjonen på Sunndalsøra, som drev avlsstudier for å teste ulike laksestammers egnethet for oppdrettsnæringen. Fiskerettshaverne har ikke kunnet gå til søksmål mot Akvaforsk og de offentlig eide kraftselskapene da informasjonen om det som skjedde ble holdt skjult helt fram til NRK brennpunkt laget et program om saken i 2000. Da var imidlertid sakene foreldet. Vi mener derfor det er feil å stille vilkår til fiskerettshaverne, som allerede har tapt betydelige inntekter i de årene hvor parasitten har holdt til i vassdragene, om at fisket skal forvaltes til fordel for allmennheten.

Kalking:

På samme måte som ved spredning av gyro har fiskerettshaverne heller ikke skyld i den sure nedbøren som har ødelagt fiskebestandene i en rekke vassdrag i Sør-Norge i løpet av 1900-tallet. Den sure nedbøren dannes ved forbrenning av fossilt brensel og ble et økende miljøproblem som fulgte den industrielle utviklingen i Europa. Takket være miljøavtaler med utslippslandene i sør (svovelprotokollen og nitrogenprotokollen) er den sure nedbøren redusert kraftig. Sammen med en aktiv vassdragskalking er svært mange fiskebestander reddet eller reetablert. Det er betimelig å spørre om den norske stat, som er stor eksportør av olje, gass og kull fra Svalbard, kan forvente å bare få ren luft tilbake fra sine naboland. Vi mener vassdragskalking er en kostnad som det norske samfunnet må ta i fellesskap.

Viktig å tilby et bredt spekter av fiskeopplevelser:

Våre organisasjoner er opptatt av at grunneierne sammen med reiselivsnæringen får tilby et bredt spekter av fiskeopplevelser i vassdrag, slik at den økonomiske støtten som staten gir blir en god samfunnmessig investering, både for allmennheten og lokale næringsaktører.

I kalkede vassdrag stiller miljømyndighetene i dag vilkår om at fisket skal tilbys gjennom fiskekortsalg til en rimelig pris. Dette har i flere lakseelver på Sørlandet ført til et uregulert kortsalg med høy beskatning og med stor grad av lokale sportsfiskere. Det utvikler seg i slike vassdrag en sportsfiskerkultur som favoriserer et fåtall laksefiskere som kjenner elva svært godt og som har mye tid til rådighet. Dette er en smal gruppe av sportsfiskere som ikke kan sies å representere allmennheten.

Norske bønder har en 150-årig tradisjon i å lage tilrettelagte pakker med laksefiske, overnatting, servering av lokal mat og guiding. Vi anslår at laksefiske og innlandsfiske årlig

bidrar til over 2 milliard kroner i lokal omsetning for landbrukseiendommer, gårdsturismebedrifter og andre næringsaktører.

Vi mener at et godt organisert fiske med gode overnattingsmuligheter og med tilbud om lokal veiledning om laksefiske og innlandsfiske gir det beste tilbudet for allmennheten.

Vi vil påpeke at det er en sammenheng mellom § 25 om fiskerettshavernes plikt om å gå sammen om felles forvaltning og § 26 om vilkår om at fisket skal forvaltes til fordel for allmennheten. Det er inntektene fra fiskekortsalget som er fiskerettshavernes økonomiske grunnlag for å finansiere alle kostnader knyttet til drift av vassdraget. Disse inntektene er avgjørende for hvilke tiltak fiskerettshaverne kan påta seg å gjennomføre.

Forslag til merknader:

Norske Lakseelver og Norges Bondelag foreslår at Energi- og miljøkomiteen enes om følgende merknader:

Til § 25:

Komiteen ser positivt på at det innføres en plikt for fiskerettshavere i lakseførende vassdrag om å gå sammen om felles forvaltning. Dette vil styrke den lokale forvaltning av fiskeressursene.

Til § 26:

Komiteen ser det som viktig at det i vassdrag hvor det bevilges vesentlige økonomiske midler til tiltak som omfatter lovens formål tilbys et bredt spekter av fiskeopplevelser som ivaretar allmennhetens interesser og som samtidig bidrar til å styrker den lokale verdiskapingen.

For at dette målet skal nås anser komiteen det som viktig at grunneierne sammen med reiselivsnæringen gis anledning til å lage fisketilbud som retter seg mot et mangfold av sportsfiskere.

Komiteen fraråder at vilkårene gjøres så snevre at fisketilbudet i realiteten retter seg mot en smal gruppe av sportsfiskere.

Komiteen vil påpeke at bestemmelsene i § 26 – Vassdrag hvor det bevilges offentlige midler til tiltak, må sees i sammenheng med fiskerettshavernes plikt om å gå sammen om felles forvaltning i lakseførende vassdrag i § 25. Det er inntektene fra fiskekortsalget som er fiskerettshavernes økonomiske grunnlag for å finansiere alle kostnader knyttet til drift av vassdraget. Disse inntektene er avgjørende for hvilke tiltak fiskerettshaverne kan påta seg å gjennomføre.

Komiteen viser til at lakseparasitten gyro, i de vassdrag hvor spredningsveien er kjent, er spredt ved fiskeutsettinger som ikke kan lastes fiskerettshaverne. Grunneierne har i de årene hvor parasitten har holdt til i disse vassdragene allerede lidt et betydelig tap i fiskeinntekter. Komiteen mener det er urimelig å stille vilkår om at fisket skal forvaltes til fordel for allmennheten i disse vassdragene.

Ut over dette har vi ingen merknader til lovrevisjonen.

Med hilsen

Arild Bustnes
Norges Bondelag

Torfinn Evensen
Norske Lakseelver